

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XVII. Decimum quintum cœli gaudium, æternitas gaudiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

* Pellis
Amalibee
seu tabula,
in qua Inpt-
ter res hu-
manas de-
scribere sin-
gebatur.
Aug. l. 12. de
Croit. Dei
c. 29. milia
pag. 305.
Idem l. de
curā pro
mort. c. 13.

7. Non so-
lum quæ
sunt creata,
sed eorum
etiam mul-
ta quæ po-
tuerunt
creari.

cum tamen duobus millibus annorum & quadringentis tribus natalis dies Orbis natalem Mosis præcesserit. Unde igitur Mosis tam remota & nihilominus tam enucleata rerum cognitio? In cæli vestibulo fuit, * Diphtheras & pugillares Numinis inspexit. Quid ergo non vident, quid rerum omnium ignorabunt, qui cælum ipsum ingressuri, qui Deum ipsum inspicere sunt? Luceat haec de re Augustinus: Si propheta Elizeus, inquit, puerum suum Giezi absens corpore vidit accipientem munera, præ deformitate mundaverat, quod servus negavit, domino suo non vidente, latenter se fecisse putaverat: quanto magis in illo corpore spiritali videbunt sancti omnia? Quod idem sanctissimus Doctor alia scriptione firmans: Per divinam potentiam, ait, Martyres vivorum rebus interfuit.

Septimo: Videbunt in Deo Beati, non solum illa omnia quæ unquam creata sunt, sed eorum etiam multa quæ creari potuissent, non tamen omnia, sed plura pauciora, prout quis sublimius super astra solum occupaverit. Potuisset Deus decem alios & ampliores Mundos, potuisset centum, potuisset mille & plures condere. Hos omnes & quæ huius generis in infinitum abeunt, in Deo videre, solus est Christi Servatoris. †

† Sola Christi anima videt in Deo scientia Visionis omnes possibiles creaturas. Ita etiam Christus videt omnes omnium tam Angelorum, quam hominum cogitationes, quæ unquam fuerint, sunt, & erunt. Vide Iacobum Granadum Theologum in 1. parte D. Thoma mihi pagina 203.

§. III.

Synopsis
eorum, quæ
beati visuri
sunt in cælo
a Deo non in-
tatum, Deus
enim solus
scit sum to-
tum ex toto
videt, & co-
prehendit.

b In parti-
culari & in-
dividuo, ut
loquimur.

Psalm. 15. si-
ne.

Alii ajunt
fuisse A-
thipia. Ego
prius malum
ob causas.

Vt autem ea omnia, quæ Beati visuri sunt in cælo, summam enuntiemus, en dicorū hoc capite synopsis. Videbunt igitur in Deo beati cælestes, 1. Naturam divinam & omnes Deus a perfectiones. 2. Omnia fidei & divinatorum librorum arcana. 3. Cæli omnesque cælestes, & gloriam singulorum. 4. Aternitatis carcerem, damnatos omnes, & singulorum tam malefacta quam supplicia. 5. Videbunt omnia divinæ Providentiæ decreta, & eorum Dei gubernantis regimen, res gestas Orbis universas, historias omnes. 6. Totam orbis machinam, cum rebus creatis omnibus & singulis; b omnes conditarum rerum proprietates & naturas. 7. Eorum etiam plurima quæ creari potuissent.

Atque hæc non particulatim aut gradatim, sed simul omnia, idque distincte, clare, firmiter, facillime ac suavissime obtutu cernent immutabili. Hinc eorum nullus ab hac, quam diximus divinitatis pictura, ab hoc viso in omnes æternitates avelli poterit. Post decies centena millia, post centies centena millia, post millies millena millia annorum, hæc viso tam recenti tantæque voluptate perfundet omnes, quantæ perfusi sunt primo omnium momento. Immutabilis est voluptas cæli, quia æterna est. Delectatione in dextera tuâ usque in finem.

Hic velim efficacissime sciamus omnem creaturarum rerum dulcedinem ad Creatorem collatam merum esse absinthium, & omnem rerum conditarum pulchritudinem ac formam ad conditorem comparatam, meram esse deformitatem, noctem merissimam.

Nec verò quidquam extra cælum tam mellæ voluptatis est, quin demum in fel degeneret, velut generosum vinum in acrum. Potentissima illa inter Arabiæ reginas Saba, cum summam Salomonis sapientiam, ornatum palatium, nobilissimam familiam, venustissimum ordinem recens ex itinere vidisset, in maximam admirationem rapta vix sui compos fuit. Si anno integro ea omnia spectasset, rei novitas in familiaritatem, admiratio in tedium vertisset: voluisset demum hæc regina & videre & audire alia, prioribus jam saturata. Sic tandem omnis venustas & amenitas in familiaritatem contemptum tranſit; cuncta evileſcunt tempore. Nihil exiſcit in cælo; nullum illic fastidium, nulla

nausea. Post decies millies centies millena millia annorum tam nova tantæque gratæ erit voluptas cæli, quam fuit primo temporis puncto. Delectationes in dextera Dei usque in finem, in omne ævum, in infinita seculorum secula.

Narrat Latensis Abbas, beate Gerrudi Virginem sacram a morte visam, quæ mira pandebat de cælesti gloria. Cui Gerrudis fidentius: Et unde, ait, hæc tibi omnia, quæ inter simplicissimas habebaris? Huic iterum Virgo: Deum, inquit semel conspexisse, est omnia didicisse. Pauca, sed satis dixit. Et verissimum est, quod dixit: Et beati Gregorii sensu, Non credendum est Sanctos qui intus Claritatem Dei vident, aliquid foris esse quod ignorent. Quod confirmans Augustinus: Beatus, inquit, non est, nisi qui & habet omnia quæ vult, & nihil male vult.

Hic non unam solum monstro virtutem ut hæcenus, sed omnes: Humilitatem, Patientiam, Puritatem, Charitatem atque Conformitatem cum Dei voluntate. Simul illud cum Orbis Ecclesiastica proclamo: Non sunt condigne passionibus huius temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis. Quidquid præclari faciamus, quidquid asperi perferamus, etsi quotidie centies precationem iteremus, quotidie pane solo & aqua victemus, etsi quotidie corpus acerbissimis flagris castigemus, etsi facultates nostras omnes in stipem erogemus, nos ipsos insuper obsequiis arduissimis mancipemus; etiamnum clamor: Non sunt condigne passionibus huius temporis ad futuram gloriam. Bono animo: patienter & constanter. Paucis sæpe passibus ad cælum iter.

CAPUT XVII.

Decimum quintum cæli gaudium, ÆTERNITAS Gaudiorum.

Angelus Nazarethane Virginis salutem e cælo deferens, exposuit quantum illa Regem suis esset receptura visceribus, & vestitura in hominem. Paries filium, inquit, hic erit magnus, & filius Altissimi vocabitur. & dabit illi Dominus Deus sedem David Patris ejus. Atque ut constaret de regni amplitudine ac diuturnitate subiunxit: Et regnabit in domo Jacob in æternum, & regni ejus non erit finis. Quale regnum hoc, quod nullis temporum aut locorum finibus circumscribitur? Plurima in Orbe regna numeramus, nullum infinitum, æternum nullum.

Adonibezec rex Chanaanæ, cum ab Hebræo milite jam captus, & præcis pedum ac manuum digitis, prout meruerat, mutilatus esset, in has voces confitens reus erupit: Septuaginta reges amputatis manuum ac pedum summatibus, colligebant sub mensâ meâ ciborum reliquias: Sicut feci, ita reddidit mihi Deus. Proh superi, quot reges, quot regna? Sed horum nullum immortale, nullum sine fine. Suus tandem & reges & regna fatalis finis sepelit.

Darius Rex Persarum opulentissimus, copiosissimos in Alexandrum Macedonem exercitus ducebat; in his decem millia suorum numerabat, quos Persæ immortales vocare soliti. Ubi jam immortales illi, ubi eorum Rex Darius, ubi Darii regnum? Aliis cineribus sepultum, suo jam pridem sine contabuit. Suus est regnis omnibus finis.

Solius Christi regnum ignorat finem. Angelus prædixit: Et regni ejus non erit finis. De hoc æternitatis beatissimæ regno jam plura.

§. I.

Regnum omne fluctuans & instabile.
Ut alta ventos semper excipiunt iuga;
Imperia sic excelsa Fortune obiacent.

Itaque occultis sæpe causis labuntur: & quæ domesti-

cis steterant bellis, quæ externis regna, nullo impellente ruunt. Sæpe inter fortunam ultimam & maximam nihil interest.

Cyrus per annos triginta in magnâ gloriâ Rex Persarum, finitimis deinde ac longinquis subactis, longius etiam manus ad Scythas porrexit. Venit cum magho & victore exercitu, sed à feminâ vincendus. Thamyris genti Scytharum præerat, & filium ad regni fines externam vim repulsurum miserat: sed victus est, & infidiis à Cyro circumventus. Ergo ipsa molem regni ultimam excivit, & animosè obviam se dedit, atque iisdem artibus circumventum & clausum regem, copiasque cecidit. Ducenta millia Persarum erant. Clades ingens, nec sine ludibrio. Caput mortuo Regi amputatum, quod Thamyris in utrem sanguine plenum misit, & exprobravit: Satiæ sanguine, quo expleri nequii.

O Regnum longâ mole fundatum ubi es? Rex Cyre tot annos felix & victor ubi es? Quod fata & ordo rerum miserunt? A summis ad ima decidisti. Hic tuus, hic regni tui fuerat finis. Rex Christus cum suis regnabit in æternum, & regni ejus non erit finis. Itaias suis id vaticiniis affirmans: *Multiplicabitur ejus imperium, inquit, & patris non erit finis. Super solium David, & super regnum ejus sedebit, ut confirmet illud, & corroboret in iudicio, & iustitiâ amodo, & usque in sempiternum.* Hæc utique non Salomonem, multò minùs Roboamum ejus filium, sed Christum regem æternum commonstrant. Salomonis regnum quadringentis annis floruit, demum in Babyloniâ extinctum est: & hujus regni erat finis.

Helvius Pertinax decimus octavus Romanorum Imperator, tribus solum mensibus diadema gessit: Siquidem post inaugurationis diem exacto trimestri à militibus occisus est. In aliquod mortis solatium addita hæc pictura. Stabat Helvius, & cælum, in eoque stellarum unam tangebatur, veluti jam vicinus superis, aut inter eos relatus. Rex Orbis Christus, cum infantulus etiamnum in gramineis cunis decumberet, stellam illustrissimam non solum terigit, sed eam in cælo fixit, accendit, nutu suo duxit, stare iussit ut voluit, verè rex, verè siderum Imperator, qui ut gentem humanam à morte vindicaret, in cruce mortuus, ipsum Solem aratum in exequiis ire præcepit. Cumque Romanus Præses Pontius Pilatus interrogaret: *Ergo Rex es tu?* Affirmatissimè respondit: *Rex sum ego.* Hos ipsos titulos crux loquebatur: *Jes vs Nazarenus Rex Judæorum. Rex est Christus, Et regni ejus non erit finis. Et regnum ipsius omnibus dominabitur.*

§. II.

Hoc Christi regnum immensum, sine limitibus, infinitum est. Omnia Orbis regna colliminium & terminos habent, suis clauduntur marginibus. De quovis illorum asserendum: hucusque profertur fines, nec longius: hos limites, hæc habet confinia regnum Macedoniæ, hæc regnum Syriæ, hæc regnum Ungariæ, hæc Galliæ, hæc Bohemiæ, hæc Poloniæ. De Filio Altissimi, de Servatore Christo dixit Angelus: *Et regni ejus non erit finis.*

Potætarum princeps suæ ingenuitatis oblitus, ut Romanis palpum venderet, sic olim cecinit: *Hic ego nec metas rerum, nec tempora pono, Imperium sine fine dedi.*

Quid ais hic Maro? Regnum hoc quod sine fine datum, in terrâ est, an in cælo? Utique in terrâ. Etsi esset in cælo, Cælum & terra transibunt. Transibunt quæ fecit ipse Deus, quanto citius quæ condidit Romulus?

Et ubinam nunc est Romanum sine fine imperium? Fuit olim stetit, olim cælo caput extulit, floruit, Orbem dominatu pressit. Fines imperii Romani Orbis & Oceanus, ut quidquid opportunum aut dignum vinci, vicerit. Itaque terminos sibi fecit Orientem & Occasum, exceptis locis inaccessis & inhabitatis, aut quibuscum

A habitatis quidem, sed ignobilioribus. Et tibi jam istud tam amplum, admirandum imperium? Quæri vides. Ubi qui promoverunt, & propagarunt? Perisse vides. Illa ipsa rerum gentiumque Domina, & falsò æterna urbs, ubi est? Diruta, obruta, incensa, inundata; perit non unâ morte; & ambitiosè hodie quaritur, nec invenitur in suo solo.

Ego te Roma illa vetus & speciosa super omnes usquam aut unquam urbes non solum non video, sed etiam quæ fueris, quæro. Quæ fueris? Imò, & ubi fueris? Et quis scio, an non aliquando, Utrum fueris, quæretur? Non magis hoc mirum, si plura currant sæcula, quam nunc de Thebis Egyptiis, aut Trojâ dubitari. Nam habet hoc ætas, ut primò formam tollat, tum rem, denique famam & nomen auferat. Sicut Solem istum assidue vel aliqua nubes subducit, vel nox denique condit: talis omnis hic splendor & felicitas rapitur aut evanescit. Omnia ista somnium, bulla, nihilum, si cum æterno & æternitate comparentur. O spes & res humanæ quid estis? quod itise? Nos ipsi quid sumus? quod imus? Post aliquot annos futuri pulvis, umbra, nihil. *Et regni nostri est finis.* Solum Christi regnum extra omnes fines & limites est. *Et regni ejus non erit finis.*

Deus imperium filio suo sine fine dedit. Quod divinus Pfates luculentè vaticinatus: *Dominabitur, inquit, Ps. 71. v. 8. à mari usque ad mare, & à flumine usque ad terminos Orbis terrarum.* Nimirum à mari orientali Indico, ad Gaditanum occidentale, & à Jordane flumine, ubi Christus concionari cepit, usque ad Orbis terminos. Sed hoc imperium in terrâ non tam finietur, quam transferetur ad illud cæleste, quod omnem excludit finem: *Regnum Psal. 144. tuum (Domine Jesu) regnum omnium seculorum, & dominatio tua in omni generatione & generatione. Habent, inquit Augustinus, mutationes regna terrena. Veniet ille de Aug. tom. 10. ferm. 29. de verbis Domini c. 7.* *Et regni ejus non erit finis.*

§. III.

Dominus regnabit in æternum, & in seculum seculi. Reges Hebræi regnarunt quidem in domo Jacob, Regum sed neutquam in æternum. De illorum quolibet affirmandum: *Et regni ejus erat finis.* Saul annis viginti septem tenuit, David annis quadragintâ, Salomon pariter quadraginta. *Et regni eorum erat finis.* Ab his Roboam annis septendecim, Abia tribus, Asa quadraginta unum, Josaphat viginti quinque, Joram quinque, Ochozias unum duntaxat annum Rex fuit. *Et regni ejus erat finis.* Post hos furia illa Athalia septem annis, Joas quadraginta, Achaz sedecim, Ezzechias inter optimos censendus viginti novem, Manasses inter flagitiosissimos habendus quinquaginta quinque cum imperio fuit. Tandem etiam, & regni illius erat finis. Sic Amon annis duobus, Josias triginta unum, Joachaz tribus solum mensibus, nec pluribus Joachim dominatum tenuit. Alius ab eo ejusdem nominis annis undecim, totidem rex Sedechias regnum administravit. *Et regni ejus, sicut & priorum, erat finis.* Hi solum Israëlitis rempublicam gesserunt: Reges Juda silentio præterimus. Quorum omnium regna, in carcere Babylonico sortita finem, expirarunt.

Post potentissimum & quidem geminum Israëlitis & Juda regnum lacrymabili fine extinctum, Duces potiti sunt rerum, inter quos Zorobabel primus, à quo alii tredecim magistratum ordine habuerunt. Sed & dum cum potestas cum Machabæis sepulta est. Regni horum omnium erat finis.

Si ab Israëlitis ad Romanum imperium transire li-
beat, eisdem regni fines videbimus. Julius Cæsar annis regni Romanis finis, quatuor diadema gessit. Augustus Imperator, quinquaginta sex annis summo cum imperio fuit. Res rara, & sine exemplo. Tiberius annos viginti duos, Cæsar tres tantum, Claudius tredecim, totidem & Nero dominatus

Item 2. 13.
v. 37.
7. 102.
v. 19.

Item 2. 13.
v. 37.
7. 102.
v. 19.

Item 2. 13.
v. 37.
7. 102.
v. 19.

natus est in Orbem. Et domini ejus erat finis. Galba Imperator septem mensibus; Otho tribus solum, Virelius mensibus octo, Vespasianus annis novem, Titus biennio, Domitianus annis quindecim, Nerva unico, Trajanus novemdecim, Hadrianus viginti, Antoninus viginti duobus, Aurelius Verus annis quinquaginta imperavit. Et tamen imperii ejus, periade ut ceterorum omnium, erat finis. Omitto longam ceterorum seriem, quos omnes regnandi finis solio deiecit.

Quid jam Romanos Pontifices enumerem, quorum plurimi annis pauculis rei Christianæ præfuerunt. Primus Pontificum Petrus Apostolus annis viginti quinque imperii sacri clayum tenuit: Alii ab eo annum unum, duos, quatuor, plerumque paucos: Quot autem Pontificum paucis solum mensibus, imò diebus solum aliquot, rebus præsedebant? Sixtinus Pontifex dies viginti, Bonifacius VI. dies quindecim, Urbanus VII. dies duodecim, Leo XI. dies viginti sex, Valentinus dies tantummodo quatuor ad gubernacula sedit. Deus bonæ quàm breve regnum, quàm præceps regni finis!

Ad Imperatores Romanos redeo. Superiori sæculo Carolus V. Augustissimæ memoriæ Imperator annis triginta octo Republicam Christianam gessit, Ferdinandus sex annis, Maximilianus II. duodecim, Rudolphus II. triginta quinque, Matthias octo. Ferdinandus II. anno jam duodecimo, quo hæc scribo, summam rerum administrat. Verum enimvero, & regni horum etiam regum quos ipsi novimus, fuit, eritque finis. Nec Reges tantum, sed & regna suis quæque funeribus effunderunt. Ubi nunc Hebræum Regnum, ubi Græcum, ubi Romanum, ubi Syriacum & Egyptium? Funerata sunt, cineribus submersa sunt.

Ultimus Assyriorum, Rex Sardanapalus, Medorum Atyages, Persarum Darius, Macedonum Perseus, Romanorum Tarquinius, Judæorum Rex ultimus Herodes. Veteres Egypti Thebas vix fama retinet: Centum Cretæ urbes vix retinet fides. Cadavera Carthaginis, Numantie, Corinthi præci viderunt & mirati sunt: Nos Athenarum, Sparte, & tot illustrium urbium ignobiles ruinas. Regnorum omnium horum erat finis. Regnum Christi immortale, sine fine, æternum est. Dominus regnabit in æternum, & ultra. Et regnum ipsius omnibus dominabitur.

§. IV.

Philos. I.
Quod Deus
sit immu-
bilis sine
mibi p. 248.
Regionum
& gentium
mutatio-
nes.

Rudrè dixit Philo: Vide regionum integritatem & gentium mutationes. Floruit quondam Græcia, sed Macedones abstulerunt ei potentiam. Postea Macedonia viguit opibus, sed divisa in plures portiones debilitata est, donec omnino interiret. Ante res Macedonum incluta fuerat Persarum felicitas: sed una dies tam ingenti regno finem attulit: & sic Persæ penes quos paulò ante fuerat imperiū, sunt Parthorum provincia. Fuit & Egypti olim perampla magnificaque potentia, sed nubes in morem præterit ejus felicitas. Quid Ethiopes? Quid Carthago in Africa? Quid Pontici Reges? Quid Europa Asiæque, & ut compendio dicam, totus Orbis habitabilis: Nonne more navis fulque deque jactata marinis fluctibus, nunc secundis ventis, nunc adversis utitur? Nam verbum divinum choreas in orbem ducit, quod vulgus hominum fortunam nominat: Et cum perpetuò feratur per civitates, gentes, regionesque, res aliorum aliis omnium omnibus tribuit, subinde variantibus apud singulos temporibus: Ut totus terrarum Orbis tanquam una civitas optimo Republicæ genere administraretur, populari regimine. Nihil igitur est in humanis rebus ac negotiis præter umbram auramque levissimam, sine morâ prætervolantem: eunt enim ultro citroque tanquam æstuarium. Omne regnum fluctuans & instabile, per omnium pompas ac triumphorum

A seriem ad suum sibi sepulchrum choreas ducit. Suis rebus omnibus finis imminet. Regnabit Christus in æternum, & regni ejus non erit finis. Regnabimus cum Christo, si prius subesse cum illo etiam sustinere didicerimus. Beatus Paulus hoc ipsum acriter, inculcans: Si sustinebimus, inquit, & conregnabimus. Quid, oro, sustinendum?

Duo sunt Christi regna. Primum quidem lignum & infuave, sed aureum alterum & gemmeum. De ligneo expressè cecinit Hebraeus Psalter: *Dicite in gentibus, quia Dominus regnavit à ligno*. Justinus Martyr arguit Judæos & convicit, quod voculam illam, à ligno, eraserint. Pro testimonio dicit Prudentii vetus poëta:

Impleta sunt qua concinit
David fidei carmine,
Dicens, In nationibus
Regnavit à ligno Deus.

Verè regnavit Christus à ligno, & factus pro nobis in ligno. Galat. 3. v. 13. maledictum, ex alta trabe jus dixit Orbi. Illum Judæa repudiavit, nos amplectimur. Interim tamen sapientiale querimus, acerbioris vitæ sortem, & malis nostris parum toleranter illacrymamur. O Christiani! quid hoc agimus: Durat etiamnum lignum Christi regnum: Sed ne cadant animi, sequetur gemmeum. Si subistebimus, & conregnabimus. Subeat memoriæ quod Ducibus, Regibus, Imperatoribus quandoque contigit.

In venarum iit Maximilianus II. Imperator. Sequi debuit ex more suum dominum argentea supellex. Cum autem via impeditores occurrerent, in iis insuper erraretur, argentum mensuram statò tempore haberi non potuit. Ideo Casari scutellis partim testis, partim ligneis cibi fuerunt inferendi, cum præfatione, argenteas patinas brevi adfore, vellet tantisper ligneis non indignari. Idem hic monendi sumus: Regnum Christi nunc lignum toleremus, succedet autem. Si sustinebimus & conregnabimus.

C Beatus Gregorius ad regnum Mundi generosè calcandum, & ad lignum Christi regnum tranquillè tolerandum provocans: *Ubi que Mors, ait, ubique luctus, ubique desolatio; undique percutimur, undique amaritudinibus replemur: & tamen cæcâ mente carnalis concupiscentia amaritudines ipsas amamus; fugientem Mundum sequimur, labenti inhaeremus. Et quia labentem retinere non possumus, cum ipso labimur quem cadentem tenemus. Aliquando nos Mundus delectatione retrahit à Deo, nunc tantis plagis plenus est, ut ipse nos jam Mundus mittat ad Deum. Pensate ergo quia nulla sunt, quæ temporaliter currunt. Finis temporalium ostendit, quàm nihil sit, quod transire potuit. Casus rerum indicat, quia res transiens, etiam tunc prope nihil fuit, cum stare videretur. Hac sollicità consideratione pensate, in æternitatis amore cor figite.*

§. V.

Anno Christiano trecentesimo trigesimo sexto Constantinus Magnus Imperator filios suos Constantinum, Constantium, & Constantem ad tabulam geographicam duxit, ubi digitum intendens: Tibi, aiebat, hoc regnum, hanc provinciam do Constantine: Tibi verò Constanti, è meis regnis hoc & hoc ligno: Tu verò Constantis has à me terras habeto, quas simul loquente digito monstrabat. Quà in re Constantinus Pater non utique pietas illas in telâ vel ligno Provincias, non picta illa regnorum nomina donavit, sed regna vera in imagine representata. Sic & Christus nobiscum agit, immensum illud sine fine regnum monstrat, brevi possidendum: Id tamen nondum possidemus, sed velut in ligno telâve pictum aspicimus. Nos autem adeò infantes sumus, ut de his ipsi picturæ pariculis acerrimè digladiemur: Terram quæ celi rutilissima est adumbratio, avidè ac anxie inter nos partimur: terræ voluptates rapimus, veræ Beatitudinis oblit.

O infan-

O infantissimi mortales, quid inania hæc & minuta scētaminī? Non hæc regna, sed solum lineamenta sunt illius regni quod finem non habebit. Quidquid extra cælum est pictum est, leve ac momentaneum est. Non hæc villa thesauri, non regna, non voluptates sunt, sed thesaurorum, sed voluptatum ac regnorum umbrae sunt mentis.

Philonis eruditionem hæc iterum insillo: Quid alie res corporis, nonne somnia sunt, inquit? nonne pulchritudo momentanea penè prius marcescit, quam floreat? Sanitas incerta infirmitatibus obnoxia? robur morbis expugnabile per occasiones plurimas? Seseum integritas humoribus vitiosis facile corrumpitur? Jam quantal sit in rebus externis obscuritas quis nescit? Ingentes opes sæpe una dies abstulit: Multi honoratissimi antea vestis rerum vicibus in contemptum venerunt cum ignominia: Imperia regum maxima brevi temporis momento subversa sunt. Fidem meis verbis altruit Dionysius in Corintho quondam tyrannus Siciliae, mox pulsus & Corinthum profugus, litterator factus & tanto Principe. Attestatur & Cræsus Rex Lydiae ditissimus regum; qui sperans se delecturum Persarum potentiam non modo proprium regnum amisit, sed & ipse vivus in potestatem hostium redactus minimū abfuit quin exureretur. Testatur de huiusmodi somniis non singul tantum, sed civitates, gentes, regiones Græcia, Barbaria, insularum continentisque incole, Europa, Asia, Oriens, Occidens. Nihil enim usquam permanet sui simile.

Solum Christi regnum immortale, infinitum, immutabile, æternum est, *Iusti in perpetuum vivunt, & apud Dominum est merces eorum.* *Devs* jam olim promissit: *Gaudetis & exultabitis usque in sempiternum in his quæ ego creō. Sic semper cum Domino erimus.* Præcipuum Beatorum gaudium ex eo nascitur, quod sciant Beatitudinem fore sempiternam: sicut præcipua damnatorum afflictio est, quod videant tormenta sua fore perpetua. Mors damnatorum non absolvi, vita Beatorum finiri non potest. Cum enim lumen gloriæ non possit extingui, certe Beatitudo quæ ex eo necessario sequitur, non poterit amitti.

§. VI.

Quid ergo, inquit Anselmus, per multa vagaris homuncio, & bona corpori tuo, tuoque animo quaeris? Si pulchritudo & forma delectat; *Fulgebunt iusti sicut Sol in regno Patris.* Si velocitas, si vires & libertas; erunt similes Angelis Dei. Si vita sana & immortalis; *Iusti in perpetuum vivunt, & salus eorum à Domino.* Si deliciarum abundantia; *Inebriabuntur ab ubertate domus Dei.* Si Musicæ non desitura suavitatis; concentus Angelorum nullo sopietur luctu. Si omnium voluptatum copia; Torrente voluptatis suos potabit *Devs*. Si Sapientia; Ex ipso Sapientie fonte, quantum volent, haurient. Si Amicitia; Mutuus erit omnium amor, *Devs* Beatos, beati *Devm* ardentissime amabunt. Si concordia; Cor unum & anima una, voluntas una omnium erit divinae voluntatis sententia. Si potestas; omnia cum *Deo* suo poterunt, rerum omnium Domini. Si honores & divitiæ; *Devs* fideles servos supra multa constituet, & honorificabit illos, ut ubi ipse est, sint & ministri ejus. Si vera securitas; Præcipitata est mors in sempiternum.

Immensa est, finemque potentia cali

Non habet.

Tunc consummatum habebunt plenumque bonum fortis humanæ, cum calcato omni malo in interioiem illum æternitatis sinum venerint. Tunc juvabit inter sidera ipsa vagantem divitum pavimenta ridere, & totam cum auro suo terram: non illud tantum dico, quod

A egestis, & signandum monete dedit, sed & illud quod in oculo servavit posterorum avitæ.

Augustinus animo in altum evectus. *Quanta erit illa Ang. tom. 6. felicitas, inquit, ubi nullum erit malum, nullum latebit bonum; L. 2. de Civ. racabitur Dei laudibus, qui erit omnia in omnibus. Quoniam vit. c. 35. tunc non erit ulla necessitas, sed plena, certa, secunda, semper- na felicitas. Ipse finis erit desideriorum nostrorum, qui sine fine videbitur, sine fastidio amabitur, sine fatigatione laudabitur. O vere maximum sabbatum non habens vespem! Ibi vacabimus & videbimus: videbimus & amabimus, amabimus & laudabimus. Ecce quod erit in fine, sine fine. Nam quis alius nos- ter est finis, nisi pervenire ad regnum, cuius nullus est finis? Hæc 1. de m. est requies sempiterna; sine fine erit requies ista; sine fine erit 8. in 1. f. 93. gaudium hoc, sine fine erit incorruptio. Vitam æternam habebis, requiem qua non habet finem. Quanto labore digna est requies, qua non habet finem? Nemo ex vobis, inquit Bernardus, par- Bern. form. ram aliquam requiem aut letitiam suspicietur eorum, qui ab 2. de Sanctis omni penitus molestia liberi recogitant annos suos in dulcedine an- ic med. anime sue; letantur pro diebus, quibus humiliati sunt, annis quibus viderunt mala; cum jucunda admiratione, & mirâ jucunditate considerant pericula quæ evaserunt, labores quos per- tulerunt, certamina quæ vicerunt.*

Hanc ipsam Beatitudinis eternitatem Chrysostomus, *Chrys. tom. velut attonitus suspiciens: Cogita, inquit, quantum sit ani- 4. hom. 6. mam illuc pergentem, nequaquam finem bonorum illorum ex- in c. 4. ad peccare, neque mutationem; quin potius incrementum, & vi- Hebræos mi- tam finem non habentem, & vitam omni periculo liberam, ab bi p. 1320. omni morore & curâ al. mar. plenam gaudiis & mille bonis. Porro idem aureus Orator proprietate admirabili rem oculis subjiciens: Nunc, inquit, quemadmodum in utero puellus, sic in Mundo vivimus multis interclusi angustiis, ventu- rig, saculi, nec fulgorem neque claritatem contuemur. Sic est omnino. Æternitati magis, magisque in dies proxima- mus, & rerum nostrarum minimè satagentes stertimus. Eho, evigilate iusti, imminet Æternitas. Ille jam appa- ruit in carne, inquit Gregorius, qui electos suos adscribit in Greg. hom. 8. in Evang. æternitate.*

§. VII.

ECclesiastes oculos humanos ad æternitatem eri- *Ecclesi. c. 11. gens: Si aut, ceciderit lignum ad Austrum, aut ad Aquilo- nem, in quocunque loco ceciderit, ibi erit. Si ad iratum judi- cem corruerit, ibi erit: si in desperatorum flammis, ibi manebit: si in diabolorum catervas, ibi manebit: si ad Austrum & cali divitias, ibi erit, ibi manebit. Æterni- tati suppliciorum, æternitas premiorum respondebit; utraque sine fine, sine omni termino.*

Cum Absalon notus ab impetate regius juvenis, germanum fratrem Amnonem jam temulentum super mensam jugulasset, de parentis maximo luctu hæc *Re. 2. Reg. c. 13. gum facti affirmant: Luxit ergo David solum suum cunctis diebus. Quid obsecro luctum tam inauditu in om- nibus. Nihil certe aliud quam Cur David horribilis ille lapsus in æternitatis præcipitium. Sanctissimus Rex David Amnonem ebrium occisum ad Aquilonem, & ad æternas flammis corruisse conje- ctabat. Hinc ille inauditus luctus: Hinc idem Hebræus rex Da- vid jam morti vicinus Salomoni filio hanc ipsam æter- nitatem altissime infixurus: Si quaesieris Dominum, in- 2. Paral. 2. 28. v. 9. quit, invenies: si autem dereliqueris eum, projiciet & in æter- num.*

Isimenias Thebanus vir sapiens legationem patriæ *Alianus causâ ad Persarum Regem suscepit. Hunc tribunus 1. var. hist. militum Titraustes, ex officio ad Regem deducturus, Verum, inquit, ô Thebane hospes, lex est apud Per- fas recepta, ut qui in conspectum Regis venerit, non prius sermonem cum eo conferat, quam eum adora- verit. Quod si ergo lubeat eum adire, perages quod lex jubet. Isimenias: Duc, inquit, & Regi me litte. Cum- que jam eò ventum esset, annulum legatus quem gesta- verat, digito detractum clam abjecit ad regios pedes, & mox*

& mox procumbens velut adoraret, illud animo secum A
verfabat: Non tibi, sed Annulo. Quem iterum sustulit,
tanquam adorationis munere perfunctus.

Plurima sunt, non negamus, gravia perpassu & aspe-
ra, quæ tamen facile & suaviter perferemus, si hunc
ipsum beatissimæ cælestis æternitatis annulum assidue
aspexerimus, illud animo identidem versantes: Non
tibi, sed annulo. Est venia danda inimico? Ardum
hoc & difficile: sed æternitatis annulum, oro, respice,
& dic: Non tibi, sed Annulo: hoc est, non in tuam,
inimice, sed in æternitatis gratiam hoc facio. Est injuria
gravis concoquenda? acerbus quidem bolus, sed con-
dias eum & dicas: Non tibi, sed annulo. Vigilia, ju-
jubia, rigores alii carnem macerant? Dic alacri ani-
mo: Non tibi, sed Annulo. Morbus & dolor infestant?
Dic iterum: Non tibi, sed annulo. Paupertas & rerum
inopia premit? Dic denud, dicentis: Non tibi, sed
annulo. Ita temporis cede, & submite te; tolera quod
non vis, ut assequaris quod vis. Non sunt condigne passio-
nes huius temporis ad futuram gloriam. Quidquid faciamus
aut patiamur gemmeus æternitatis annulus his omni-
bus dignissimus est: In huius gratiam nihil laboris
recusandum, nihil afflictionis non tolerandum. Cla-
mat Aggæus vates: *Adhuc unum modicum est. Quingen-
ti etiam anni, mille etiam anni unum modicum sunt.*
Post hoc modicum æternitatis annulus tradetur.

§. VIII.

Cum ad Xerxem regem deferrentur Atticæ ficus
venales, quæ dulcedine alias longè superarent,
negavit Rex illas se gustaturum, dum regione potius
esset, quæ fructus ejusmodi ferret. Christus Rex Re-
gum in suprema cum suis cenâ appositi vini quid-
quam amplius à se gustandum negans: Dico vobis, in-
quit, non bibam amodo de hoc genimine vitis usque in diem
illum, cum illud bibam vobiscum porum in regno Patris mei.
Rectissime nos fecerimus, si in omnes veritas aut
suspectas oblectationes liberè pronuntiemus: Procul o
procul voluptates pessimas, quæ veluti dulcissimæ fi-
cus, sed venenatæ nos fallunt: Non libabo, non tangam
has amplius; dum illis fruar melioribus in æternitatis
felicissimæ regno.

Terre gau-
dia sunt
brevissima.

In cælo
eterna.
Cantic. c. 1.
v. 17.

Omnia terræ gaudia sunt brevissima, & extrema
gaudii plerumque luctus occupat. Jobi familia geniali-
ter ac hilariter epulabatur: Fatali turbine repente om-
nes involvuntur, & quod eis modò trichinium erat, jam
sepulchrum est. Rex Baltoazar convivium agitat læ-
tissimum; subito ad parietem scriptoria manus arcani
quid pingit, & omnis lætitia in luctum maximum vertit.
Solum æternitatis regnum in cælo æterna præstat gau-
dia: cælum æternat. Hoc sponsa cælestis asserens: Tigna,
inquit, domorum nostrarum cedrina, laquearia nostra cy-
presina. Utrumque ligpi genus nec cariem sentit un-
quam nec vitium. Nostræ hinc domunculæ ruinam pro-
ximè spectant, cælum æternat.

Nobilissimus Poëta Græcus Euripides apud Alcesti-
dem tragædiarum scriptorem aliquando questus est,
quod ingenti nisu, summoque tridui labore non nisi
tres versus scribere potuisset: Alcestides contra gloria-
tus est, se uno die facillimè centum versus fundere. Ad
quem Euripides iterum velut didici pœnitens: Hoc ta-
men, inquit, non nescias velim, versus tuos triduo tan-
tum, meos in ævum duraturos. Hoc revera cuique no-
strum assidue cogitandum: Quidquid hoc die, hæc ho-
râ fecero, id non triduo solum, sed in ævum durabit.
Si Deo laborem, si Dei causâ patiar, laboris & pa-
tientie fructus me totâ solabitur æternitate. Gemmeus
æternitatis Annulus mihi nunquam amplius eripietur:
Cælum æternat. Quod Augustinus præclarissimè
dixit: *Æterna promissæ æternus: si credidero, ex mortali siam
æternus.*

Aug. tom.
10. serm. 29.
c. 6. de ver-
bis Domini
in Evang.
Matth.

Amemus vitam æternam: & ex eo noverimus, quantum pro idem tem-
vitâ æternâ laborare debemus, cum videmus homines amato-
res præsentis vitæ temporaliæ atque sinende sic pro illâ labora-
re, ut quando venerit metus mortis, quidquid possunt, faciunt,
non ut auferant, sed ut differant mortem. Quantum laborat
homo, quando mors imminet, fugiendo, latendo, quidquid ha-
bet dando, & se redimendo, laborando, cruciatus molestis que
sustinendo, medicos adhibendo, & quidquid aliud homo potest:
Videte quàm consumptis laboribus & facultatibus suis, ut ali-
quantum vivat, potest facere, ut semper vivat non potest. Si er-
go labore tanto, tanto conatu, tantis impendiis, tantâ instantiâ,
tantâ vigilantia, tantâ curâ agitur, ut aliquantulum plus viva-
tur; quomodo agendum est, ut semper vivatur? Et si prudentes
dicuntur qui omnibus modis agunt ut differant mortem, & vi-
vant paucos dies: quàm stulti sunt qui sic vivunt, ut perdant
diem æternum? Hoc solum ergo nobis promitti potest, ut dul-
cescat nobis utcumque munus Dei, ex hoc quod habemus mo-
do: quia de munere ipsius habemus ut vivamus, ut salvi simus.
Ponamus ergo nobis ante oculos talem vitam, cum promittitur
æterna, ut removeamus ab illâ quidquid hic molestum pati-
mur. Facilius enim invenimus quid ibi non sit, quàm quid
ibi sit. Ecce hic vivimus, vivemus & ibi. Salvi sumus quando
non egrotamus, neque aliquid dolet in corpore: salvi erimus
& ibi. Et quando nobis est bene in hac vitâ, nullas penas pati-
mur: nullas patientur & ibi. Pone ergo hîc hominem viven-
tem saluum, nullas penas patientem: Si ei donaret quisquam
ut semper sic esset, & hoc bonum non desineret: quantum gau-
deret? quantum extolleretur? quomodo se non caperet latitâ
sine penâ, sine cruciatu, sine fine vitæ? Si hoc solum nobis pro-
mitteret Deus, quod dixi, quod modo, quibus potius verbis,
descripsi & commendavi: quanti erat emendandus, si venale esset,
quantum dandum erat, ut emeretur? Sufficeret quidquid ha-
beres, etiam si totum Mundum possideres. Et tamen venale est:
eme si vis. Nec multum exasues de re magnâ propter pretii ma-
gnitudinem. Tantum valet quantum habes. Ad aliquid ergo
magnum & pretiosum comparandum parares aurum vel ar-
gentum, vel pecuniam vel fructus aliquos pecorum aut frugum,
qui in tuâ possessione nascerentur, ut emereres nescio quid hoc ma-
gnum & præclarum quo viveres in hac terrâ felix. Et hoc eme,
si vis. Noli querere quid habebis, sed qualis sis. Res ista te valet,
Tantum valet, quantum es tu. Te dâ, & habebis illam. Quid
exasues? quid turbas? Nunquid quasiturus es te, aut emptu-
rus es res? Ecce tu quies, qualis es, da te illi rei, & habebis illam.
Sed malus sum, inquit: & forte me non accipit. Dando re illi
bonus eris. Vt huius fidei promissionem, te des, hoc est bonum est.
Cum autem bonus fueris, pretium ipsius rei eris, & habebis, non
quod dixi solum, salutem, incolumitatem, vitam, & sine fine
vitam, non hoc solum habebis, adhuc alia tollo. Non erit ibi
lassari & dormire: non ibi erit esurire, & sitire: non ibi erit cre-
scere & senescere, quia nec nasci erit, ubi numeri integri ma-
nent. Numerus qui est, ipse est, nec opus est ut augeatur, quia
non ibi sit ut minuat. Ecce quanta tuli, & nondum dixi quid
ibi erit. Ecce jam vita est, jam incolumitas est, jam nulla pena,
nulla fames, nulla sitis, nullus defectus, nihil horum, & tamen
nondum dixi quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor
hominis ascendit. Creditur, & non videtur: non solum non vi-
detur, sed nec dicitur. Quomodo ergo creditur, si non dicitur?
Quis credit, quod non audit? Si autem audit aut credit, dicitur:
si dicitur, cogitatur; si cogitatur, & dicitur, & in auri-
bus hominum intrat. Et quia non diceretur, nisi cogitaretur &
in cor hominis ascendit.

§. IX.

Altâ mente reponendum est, quod religiosissi-
mus vir ille fiducia ingenti dixit: Bonum quod ex-
pecto, tam immensum est, ut omne supplicium, & omne tor-
mentum mihi sit oblectamentum. Cui rectè jungimus Chry-
sostomum, qui alacritatem hanc talem animans: Quot
quot enim duxeris labores, inquit, & quotquot supplicia per-
tuleris, hæc omnia nihil erunt ad futura bona. Eam ob causâ
tam tantoperè furit Satanas, ut eò non ascendat homo,
unde

unde præcipitatus est Angelus. Attendite mortales; holiſis offerit pomum, ut rapiat paradifum; terram cum auro ſuo ingerit, ut ſubtrahat cælum; voluptates non daturaturus obtrudit, ut auferat æternas; honoris fumum venalem habet, ut adimat immortalitatis gemmam. Attendite, quibus Beatitude eſt cordi. Reuera omnes beati ſuas illas cæli voluptates tanti æſtimant, ut longè paratius mallent mori milles, quam vel minimam cæleſtium delictiarum particulam perdere. Quid noſ torpidi & ſtupidi ? Cælum totum perdimus; & ad huc, velut phreſeneticus, ridemus. Attendite, obſecro, attendite, quibus Æternitas eſt cordi.

Verum hoc denique ex animi mei sententiâ censeo:
Panè nihil esse dictum; quidquid tandem de æternita-

Aug. 10. te dixerimus. Verissime dixit Augustinus: *Totum quod*
serm. 64. dicebamus, nihil est ad illam vitam qua vivemus quidem, qui
cap. 9. mihi salvi sumus. Eternitatis annulus acquiri potest, aestimari
pag. 92. non potest. Præmium illius effugit omnem sermone.

non potest. Accedamus ad hunc omnium sermonem,
majus est omni eloquio, transcendit omnem cogitationem.
Aeternitatem nullis Oratores verbis, nullis Dialectici
argumentis, nullis Arithmetici numeris, nec ullis
Geometra dimensionibus comprehendere queunt.

Dionysius
de divinis
dominiis
cap. 10.

Æternitas ut beatus Dionysius loquitur, *verum avorum est*,
quod non interit, fed eodem modo femper fe habet. Æternitas,
Interminabilis vitæ tota fimul & perfecta poffeffio.
Æternitas circulus eft, cujus centrum eft SEMPER, cir-
cumerferentia NVS QVAM. Quamdiu ergo durabit
Æternitas? SEMPER. Quando finietur? NVN QVAM.
Hanc igitur vitam nunquam finijdam defideremus.

Gregorius Magnus in illud Jobi: *Quis mihi tribuat auri-
torem, ut desiderium meum audiat Omnipotens? Vera postu-
lato, inquit, non in ore est vocibus, sed in cogitationibus cor-
dis. Valentes namque voces apud sanctissimas aures Dei
non faciunt verba nostra, sed desideria. Eternam etenim vitam
si ore petimus, nec tamen corde desideramus, clamantes tace-
re. Ergo desiderium auri cordis est, quod non*

17. *Isa. 29. tacentes clamamus. Quod si mens vestra appetit quod demul-
cet, prius bibite quod dolet. Sic, sic per amarum poculum con-
fessionis pervenitur ad gaudium salutis.*

EPILOGVS.

Regum optimus David Beatitudinem sitienter appetens: *Regnum tuum*, inquit, *regnum omnium faculorum*. Quid nos, quid regna nostra sunt? Omnis regia potestas paucis annis, imò diebus sæpe pauculis concluditur. Quod Hebraeus Sapiens signatè dixit. *Suis spatii transiunt universa*.. Ponamus hominum alicui hanc fieri gratiam. Angelus cum evehat in altissimum montem, & singula tam Orbis regna, quam varias regnorum voluptates monstrat: ad singulorum contemplationem nil apertius hic homo responderit, quam illud Ecclasiastæ: *Suis spatiis transiunt universa*. Amplissimum Hispaniarum regnum monstratur? Dicat spectator: Transiunt universa, ergo & istud transibit. Regnum Galliarum ostenditur? Iterum dicat: Transiunt universa. Regna Poloniae, Sueciae, Daniae proponuntur? Transiunt universa: Ergo & ista. Si & Japoniorum regnum digito notetur. Dicendum idem: Transiunt universa. Sinarum etiam regnum designatur? Transiunt universa. Quod si etiam diversas Orbis voluptates oculis subjiciat, dicatque: Hic potatur, hic luditur, hic saltatur: Transiunt universa. Hic accupia & pificationes: Hic ludere decursiones, hic Musica suavissima, hic jucundæ venationes, hic tripudia & armata saltationes, * hic convivia & epulationes sunt. Idem ad singula repetendum: Transiunt universa, transiunt dum loquimur, dum ea contemplamur transiunt. Regnum

Tom. I.

A Christi, regnum omnium saeculorum. O Regnum verè
beatum, ô verè turum regnum, quod pro penulo habet
aeternitatem, quod pro hereditate omnigenam præbet
voluptatem. *Dominus regnabit in aeternum, & ultra.*

Exod. c. 15.

vers. 18.

Callianus refert eos qui olim ad cenobii disciplinam recipi cupivissent, prius non receptos; quàm decem aut pluribus diebus, ad fores monasterii excubantes, patientiâ, submissionis ac perseverantiâ singulare specimen dedissent. Hic ad omnium genua se provolvère, probris omnium & injuriis onerati legis erat. Nec alter patebat aditus ad ceteros, nisi qui rigidissimum hoc experimentum placide tulisset. Et qui forè injuriarum minus perferens fuisset, mox occinebatur: Abi, ô bone, abi, unde venisti. Ad nostras leges impatientia tua non quadrat.

Hoc experimenti genus tam juri, quàm prisca religionis confuetudini consentaneum erat. Liceat hic à minimis argumentari ad illa summa. Si ad vitam asperam per hæc prologia eundem : ad vitam voluptuosissimam ut ingressus pareat, quàm stricta jure tolerantia exigeret? Si tantæ molis fruitu recipi cœnobio, quancumque majus erit admitti celo? Quisquis igitur cælum ferio desiderat, tironem te cogita, experimentis mille inspicendum: Ad omnium pedes, si fas, te abjice, et venisse te scito ad injurias omnium perferendas. Cælum aliter non obtineat: hic ingressus est. Coronidis loco has quinque præcipientias animo volens, ad

I. Tot millia, imò tota centena millia quotidie moriuntur, & ad eternitatem transeunt. Ex his, eheu, quod Judæi, Turcæ, idololatræ, quorum mali Christiani celo excidunt? Quapropter, ut Augustinus monet : *Damna quod es, ut merearis esse quod non es.*

es quinq;

II. Nosque vivimus, in viâ ad æternitatem sumus. mi
Nostra omnis vita æternitatis est proclum. Qui in
exitu vitæ jûs cæli perdit, in omnes æternitates cælum
perdidit. Ante omnia viam spatiosam & voluptuariam,
quam multi calcant, cavemus. Viâ Crucis arctâ ibi-
mus tutissimè.

III. Quædam de dictis melioribus inculpanda sunt
ment: Qualia sunt: Vanitas vanitatum, & omnia va-
nitas. Hoc vitæ nostræ congruit. Veritas veritatum, &
omnia veritas. Hoc Dei judicio. Voluptas voluptatum,
& omnia voluptas. Hoc cælo. Æternitas æternitatum,
& omnia æternitas. Hoc statui futuro. Quisquis jam fel-
ix es, audi: Momentum est quod hic delectat, sed
æternum quod illic cruciat. Tu verte & canta, quisquis
jam ærumnulos es: Momentum est quod hic cruciat,
sed æternum quod illic delectat.

IV. Vita cuique unica est, eaque brevissima. De vi-
ta diceceffisti? nemini concessum redire, commissos er-
rores jam serum est corrigere, jam omnis penitentiae
janua clausa est. Beatitudinis premio semel excedisti?
actum est: aeternum periisti. Sententia supremi iudicis
est irrevocabilis. IC.

hoc proflus epilogo claudit: *Vermis eorum non morietur, vers.*
& ignis eorum non extinguitur. Omnibus de Cælo dictis
hanc ego clausulam appono: Gloria eorum non cor-
rumpetur; Beatitude illorum non finietur. *Ibimus in Eccle*
domum æternitatis nostræ. Ibimus, imò imus in superam *vers.*
vel inferam.

V. Nunquidem inter Cælum & Orcum molli
statum. Caute gradiamur : Hæc itur ad voluptates, sed vi
crucis: Itaque tenditur ad crucem, sed vi voluptatis. O
Viatore attendite, quâ viâ & quò catis . Illuc placeat
ire, ubi placet & manere.

Si quis militum munificentiam simul & opulentissi-
mam urbem occupare possit, suamque facere; alia ta-
men via non pateat, quam per illarum foraminis quo
ordens aqua emittitur, miles verò dicat: Profecto non
tuber per hunc canalem irrepere: meis ego vestibus
parco, quas caro & madore perderem. Alius sese per
Z hanc